

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

8. Lateres Patientiae quonam Igne coquantur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

QVA de causa cū in Epist. ad Hebræos idē Apostolus primos gētis suæ fideles collaudasset, q̄ vinctis cōpassi essent, & rapinam bonorum suorum cum gaudio suscepissent, subdit ad Hebr. x. 35. *Nolite amittere confidentiam vestram, quæ magnam habet remunerationem, ut voluntatem DEI facientes, reportetis promissionē.* Nolite, inquit, amittere confidentiā. Græca vox emphasis habet, ἀποβάλλετε hoc est, ne abijciatis Spem & confidentiam, quam ex rebus fortiter gestis, & malorum tolerantia: vobis, ut Murum firmissimum erexistis. Erat enim, ut commentatur S. Chrysostomus, magna eorum apud DEUM confidentia, Græcè πειθισία. Cujus specimen egregium Paulus ipsemet præbuit, quādo scripsit ad Timotheum: *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi. In reliquo, et posita est mihi corona justitiæ quam reddet mihi Dominus in illa die justus iudex: non solum autem mihi, sed et iis, qui diligunt adventum ejus, secunda ad Timoth. iv.* Tum subnequit in epistola ad Hebræos: *Patientia vobis necessaria est, Græcè ὑπομονήs, cuius loco Latinus Interpres ponit Patientiā, non tantum malorum tolerantiam significat, sed patientem expectationem, quando Spe præmii duramus in malis, & nos rebus melioribus servamus.*

ARTICULUS VIII.

LATERES PATIENTIÆ

Quo-nam Igne coquantur.

DEVM modum exædificandi *Parietem lateritium Spei* exponit, tāquam Sapiens Architectus, Paulus Apostolus, præmittit, se in rerum adversarum tolerantia,

seu tribulationibus gloriari potius, quàm fatigari
frangi, tum ita differit, causam ejus reddens, ad Rom.
nos v. *Scientes, quod tribulatio patientiam operatur, patientia
autem probationem, probatio verò Spem.* Qua gradatione
quæ, meo judicio est accurata admodum, ostendit, quomodo
modo supremus Architectus in hominibus Parietes
Spei erigit. Nam primùm operationes humanas velut
terram argillosam igne coquit. Quis ille Ignis? Tribulatio,
quam appellari ignem in divinis litteris notissimum
est. Sic interpretamur illud: *Transivimus per ignem & aquam
& eduxisti nos in refrigerium.* Psal. LXXV. Et, *Cum ambulaverimus
in igne, non combureris, & flamma non ardebit in te,* Isaie XLII.
Illud etiam: *Liberasti me a pressura flamma, quæ circumdedit
me, & in medio ignis non sum estuatus,* Ecclesiastici LI. Hoc
modo Tertullianus libro IV. contra Marcionem exponit
illud Christi D. Luca XII. 49. *Ignem veni mittere in terram,
& quid volo, nisi ut accendatur?* ut ignis afflictionum
resque adversas significet. Nimirum, præmunire voluit
Christus Discipulorum animos ad ferendas fortiter persequutiones,
quo animo magis a quo eas ferrent, dicit se ipso mittendas esse,
id est, suo permisso, & propter hoc *Ignem veni mittere in terram:*
nempe, me conscio, & non impediente, quod vobis in bonum
cedat, tribulationes obvenerint. Id aliis verbis repetit Dominus
eodem capitulo inferius: *Putatis quia veni pacem dare in terram:
non dico pacem, sed separationem.* Et Matthæi X. *Non veni pacem
mittere, sed gladium.* Tam autem separatio, quàm gladius, denotat
Tribulationem, cujus sunt symbola.

TRIBULATIO igitur, dum patientiam operatur, architectonicè loquar, ignis lateres coquit, ad Speculum extruendum.
Nam tribulationem patientiam operari, non est aliud, quàm patientiæ desideria, & animi
destinationem ad quilibet ferendum durare, ac velut

in Laterem, qui non frangatur, ignis virtute cœlestis cogere. Et observate hic, quæso vos. Quemadmodum idem ignis lutosam terram indurat, & facit laterem, ceram verò, ac metalla dissolvit & facit mollia; ita Tribulationem eandem à Deo in ossa mortalium immisam, pro diversa conditione hominum, indurare, & mollia efficere: patientiæ & impatientiæ effectricem: bonis robur fortitudinemque addere, malis diffidentiam timiditatemque generare. Notavit hoc discrimen S. Bernardus epistola xxxii. ad Abbatem S. Nicasii, in quâ gradationem gradationi opponens, *si ut Sanctis*, inquit, *& Electis tribulatio operatur patientiam, patientia probationem, probatio Spem: Spes autem non confundit: sic, damnandis è contrario, tribulatio parit pusillanimitatem, pusillanimitas perturbationem, perturbatione desperationem: desperatio autem interimit.*

JAM verò, Patientiæ Lateribus excoctis, dum unum patiendi actum alteri aptè nectit Architectus Christianus, ostendit imprimis, quantum in fidei documentis profecerit, tum demonstrat animi robur ac fortitudinem. Atque ita Patientia dicitur gignere probationem, dum patientia rerumque adversarum tolerantia probitatem, constantiamque viri declarat. Ita ferè V. Beda, (a) qui Patientia, inquit, probationem operatur, quia ille, *cujus patientia non vincitur, perfectus est, & probatus.* Rursus, Probatio Patientiam operatur, quia facit fideles per patientiam exerceri & per hoc fides ipsorum quàm sit perfecta probatur. Sic tandem longa patientiæ exercitatione Spei Murus constituitur. Siquidem *probatio operatur Spem*, inquit S. Anselmus, (b) *quia unusquisque ex eo, quod per tribulationes insuperabilis probatus est, incipit habere Spem, id est, certitudinem divinæ gloriæ, quæ humane rationi vana videtur, sed testimonio virtutis firmatur.* li 5 AR-

(a) Tomo v. in fine. (b) S. Anselm. in c. 5. epist. ad Rom.